

Sygnatura akt II C 670/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 października 2016 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi II Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodnicząca Sędzia SR A. S.

Protokolant aplikant S. Ś.

po rozpoznaniu w dniu 27 września 2016 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa M. Z.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w S.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 27.950 zł (dwadzieścia siedem tysięcy dziewięćset pięćdziesiąt złotych) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1 czerwca 2015 roku do dnia zapłaty;
2. zwraca na rzecz powódki ze Skarbu Państwa Sądu Rejonowego dla Łodzi – Widzewa w Łodzi kwotę 440,32 zł (czteryście czterdzieści złotych trzydzieści dwa grosze) z kwoty uiszczonej w dniu 30 grudnia 2015 roku, zaksięgowanej poz. (...)/ (...);
3. zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 4374,68 zł (cztery tysiące trzysta siedemdziesiąt cztery złote sześćdziesiąt osiem groszy) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygnatura akt II C 670/15

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 13 sierpnia 2015 roku skierowanym przeciwko (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w S., M. Z. reprezentowana przez pełnomocnika w osobie radcy prawnego, wniosła o zasądzenie od pozwanego kwoty 27 950 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 1 czerwca 2015 roku do dnia zapłaty oraz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu wskazano, iż w dniu 5 marca 2014 roku strony zawarły umowę ubezpieczenia autocasco potwierdzoną polisą numer (...). Przedmiotem ubezpieczenia był stanowiący własność powódki pojazd marki M. (...), K(...), o numerze rejestracyjnym (...), rok produkcji 2012. Zgodnie z tą umową suma ubezpieczenia wynosiła 94 250 zł. Zakres ubezpieczenia został rozszerzony na podstawie klauzuli o wprowadzenie stałej sumy ubezpieczenia. Ustalona suma nie została zakwestionowana przez pozwanego na etapie zawierania umowy ani w czasie jej obowiązywania. W dniu 21 stycznia 2015 roku doszło do zdarzenia szkodzącego, w wyniku którego spaleni uległo wnętrze samochodu. Szkada w pojeździe została zakwalifikowana jako szkoda całkowita, bowiem szacowany koszt naprawy wynosił 112 750 złotych, co przewyższało ustaloną sumę ubezpieczenia. Powódka dokonała zgłoszenia szkody w dniu 29 stycznia 2015 roku. Pozwany przyznał powódce odszkodowanie w kwocie 39 207 złotych, przyjmując iż wartość rynkowa pojazdu w dacie szkody wynosiła 66 300 złotych, a uzyskana ze sprzedaży pozostałości suma to 27 093 złotych. W ocenie powódki

odszkodowanie wypłacone przez pozwanego zostało zaniżone i ustalone niezgodnie z treścią łączącej strony umowy ubezpieczenia.

(pozew k. 2-10, pełnomocnictwo k. 11)

W odpowiedzi na pozew z dnia 17 września 2015 roku pozwany reprezentowany przez pełnomocnika w osobie radcy prawnego wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu stanowiska przyznano, że pozwany wypłacił na rzecz powódki kwotę 39 207 złotych tytułem należnego odszkodowania, którego kwota została wyliczona metodą szkody całkowitej jako różnica pomiędzy rynkową wartością pojazdu (66 300 zł) a wartością pozostałości (27 093 zł). Pozwany podkreślił, iż w toku postępowania likwidacyjnego dokonał prawidłowego wyliczenia wartości rynkowej przedmiotowego pojazdu na dzień zawarcia umowy ubezpieczenia. Powołując się na § 15 ust 4 OWU pozwany wskazał, iż wartość pojazdu powódki wyliczona na dzień zawarcia umowy ubezpieczenia przekracza dopuszczalne 10 % w stosunku do sumy ubezpieczenia, dlatego też ostatecznie ustalenia rozmiaru szkody dokonano w oparciu o rzeczywistą wartość pojazdu w dniu zawarcia umowy.

(odpowiedź na pozew k. 53-54v, pełnomocnictwo k. 55, odpis KRS k. 56-61a)

Do zamknięcia rozprawy stanowiska stron nie uległy zmianie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 5 marca 2014 roku strony zawarły umowę ubezpieczenia autocasco, potwierdzoną polisą numer (...), w której suma ubezpieczenia została określona na kwotę 94 250 złotych. Jednocześnie w umowie rozszerzono zakres ubezpieczenia o opcję stałej sumy ubezpieczenia, za co powódka uiściła dodatkową składkę w kwocie 180 złotych. Ubezpieczenie obejmowało okres od dnia 6 marca 2014 roku do dnia 5 marca 2015 roku.

Integralną część umowy stanowiły Ogólne Warunki Ubezpieczenia (...) Mechanicznych od U., Zniszczenia lub Uszkodzenia (Autocasco) Należących do Klientów Indywidualnych wraz z klauzulami dodatkowymi.

(polisa (...) k. 14, ogólne warunki ubezpieczenia k. 34-47)

Stosownie do treści § 22 ust. 1 ogólnych warunków ubezpieczenia w przypadku szkody całkowitej w pojeździe lub wyposażeniu dodatkowym E. Hestia ustala rozmiar szkody oraz wysokość odszkodowania w kwocie równej wartości rynkowej pojazdu (ale nie wyższej niż ustalona w umowie ubezpieczenia suma ubezpieczenia) z dnia powstania szkody, pomniejszonej o wartość pozostałości z zastrzeżeniem § 18 ust 2 i § 23. Ust 2 tego paragrafu stanowi, że wartość rynkowa pojazdu na dzień powstania szkody ustalana jest w oparciu o to samo źródło wyceny, jakie zastosowano przy określeniu wysokości sumy ubezpieczenia w dniu zawierania umowy ubezpieczenia, zgodnie z § 15.

Treść § 23 ogólnych warunków ubezpieczenia stanowi, iż rozmiar szkody całkowitej zmniejsza się o wartość brutto pozostałości tj. nieuszkodzonych bądź uszkodzonych w niewielkim stopniu i przedstawiających wartość użytkową i majątkową części lub zespołów pojazdu, a także całego pojazdu w stanie uszkodzonym, które mogą być przeznaczone do dalszego użytku lub sprzedaży (ust.1). Wartość pozostałości ustala się na podstawie aktualnych cen brutto (notowań rynkowych) obowiązujących na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, przy uwzględnieniu stopnia ich zużycia (ust. 2).

Zgodnie z § 15 ust. 1 ogólnych warunków ubezpieczenia w ubezpieczeniu pojazdów mechanicznych od utraty, zniszczenia lub uszkodzenia sumę ubezpieczenia deklaruje ubezpieczający. Suma ubezpieczenia powinna odpowiadać wartości rynkowej pojazdu na dzień zawarcia umowy ubezpieczenia. Wartość rynkowa pojazdu ustalana jest w oparciu o system E. lub miesięcznik (...)Ekspert „Pojazdy samochodowe - wartości rynkowe” z zastrzeżeniem ust. 2-4.

Na wniosek ubezpieczającego E. Hestia przyjmuje sumę ubezpieczenia podwyższoną lub obniżoną o wartość większą niż 10 % w stosunku do wartości określonej w systemie E. lub miesięczniku (...)Ekspert „Pojazdy samochodowe -

wartości rynkowe, pod warunkiem dokonania wyceny pojazdu przez uprawnionego rzeczoznawcę w zakresie techniki samochodowej (§ 15 ust. 4).

Na podstawie klauzuli nr 02 pkt 1, z zachowaniem pozostałych, niezmienionych klauzulą postanowień umowy ubezpieczenia pojazdów mechanicznych od utraty, zniszczenia lub uszkodzenia (autocasco), za opłatą dodatkowej składki, ubezpieczenie autocasco zostanie rozszerzone w ten sposób, że za wartość rynkową pojazdu w trakcie okresu ubezpieczenia, uznawana jest suma ubezpieczenia określona w umowie, o ile suma ta ustalona została w zgodzie z § 15 ust 1 i ust 3-5 Ogólnych Warunków Ubezpieczenia Autocasco. Punkt 2 tej klauzuli stanowi, iż w sytuacji gdy suma ubezpieczenia nie została ustalona w zgodzie z § 15 ust 1 i ust. 3-5 Ogólnych Warunków Ubezpieczenia Autocasco za wartość rynkową pojazdu w trakcie okresu ubezpieczenia przyjmuje się wartość rynkową z dnia zawarcia umowy ubezpieczenia, ale nie wyższą niż ustalona w umowie suma ubezpieczenia.

(ogólne warunki ubezpieczenia k. 34-47)

Powódka zakupiła przedmiotowy pojazd od osoby prywatnej za kwotę około 90 000 złotych.

(zeznania powódki k. 112)

Wyceny wartości pojazdu powódki podczas zawierania umowy ubezpieczenia dokonał agent ubezpieczeniowy na podstawie programu E., w oparciu o dane załączone do wniosku przesłanego drogą mailową przez brokera. Określona przez agenta ubezpieczeniowego wartość pojazdu została zaakceptowana przez powódkę.

(zeznania świadka M. W. k. 98, zeznania powódki k. 112)

W trakcie obowiązywania ww. umowy ubezpieczenia, w dniu 21 stycznia 2015r., doszło do uszkodzenia pojazdu należącego do powódki i stanowiącego przedmiot umowy ubezpieczenia, o czym powódka powiadomiła pozwanego.

(bezsporne)

Na podstawie kalkulacji naprawy nr LO20/539/1 z dnia 4 lutego 2015 roku pozwany ustalił koszt naprawy pojazdu powódki na kwotę 112 750,93 złotych.

(kalkulacja naprawy k. 15-22)

W toku postępowania likwidacyjnego pozwany uznał, iż wartość pojazdu wyliczona na moment zawarcia umowy ubezpieczenia przekracza dopuszczalne 10% w stosunku do sumy ubezpieczenia, dlatego do ustalenia odszkodowania przyjęte zostało wyliczenie sporządzone przez rzeczoznawcę Biura (...) tj. 66 300 złotych brutto.

Po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego, pismem z dnia 26 lutego 2015 roku, pozwany poinformował powódkę, iż naprawa pojazdu jest ekonomicznie nieuzasadniona, co uzasadniało rozliczenie szkody jako całkowitej i przyznanie odszkodowania w kwocie 39 207 złotych. Kwota wypłacona przez pozwanego stanowiła różnicę pomiędzy ustaloną przez pozwanego wartością pojazdu powódki sprzed szkody (66 300 złotych brutto) a wartością pojazdu po zdarzeniu (27 093 złotych brutto).

(wycena pojazdu k. 23-26, decyzja k. 27, k. 28)

Powódka w dniu 5 marca 2015 roku sprzedała pozostałości pojazdu marki M. (...) o numerze El 552 SJ za kwotę 27 000 złotych.

(umowa k. 33)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dołączonych do akt sprawy i wskazanych wyżej dokumentów, których prawdziwość i wiarygodność nie budziła wątpliwości Sądu i nie była kwestionowana przez żadną ze stron postępowania, a także w oparciu o zeznania powódki oraz świadka M. W..

Sąd pominął dowód z opinii biegłego z zakresu wyceny pojazdów i mechaniki pojazdowej, która okazała się ostatecznie nieprzydatna dla stwierdzenia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy.

Sąd zważył co następuje:

Powództwo, jako zasadne, zasługiwało na uwzględnienie w całości.

W toku niniejszego postępowania powódka dochodziła od pozwanego zapłaty wynikającej z zawartej z pozwanym umowy ubezpieczenia pojazdu marki M. (...) o numerze rejestracyjnym (...), w związku ze zniszczeniem przedmiotowego pojazdu na skutek zdarzenia z dnia 21 stycznia 2015 roku. W sprawie bezspornym pozostawało przy tym zaistnienie szkody w pojeździe powódki, zakwalifikowanie jej jako szkody całkowitej, posiadanie ubezpieczenia AC przez powódkę oraz przyznanie przez pozwanego odszkodowania w kwocie 39.207zł. Pozwany podnosił jednak, że wypłacił na rzecz powódki odszkodowanie ustalone w oparciu o rzeczywistą wartość pojazdu w dniu zawarcia umowy, która została oszacowana na kwotę 66 300 złotych.

Wskazać należało, że zgodnie z przepisami Kodeksu cywilnego, przez umowę ubezpieczenia ubezpieczyciel zobowiązuje się, w zakresie działalności swojego przedsiębiorstwa, spełnić określone świadczenie w razie zajścia przewidzianego w umowie wypadku, a ubezpieczający zobowiązuje się zapłacić składkę (art. 805 § 1 k.c.). Zgodnie z art. 824 § 1 k.c. jeżeli nie umówiono się inaczej, suma ubezpieczenia ustalona w umowie stanowi górną granicę odpowiedzialności ubezpieczyciela.

Sąd zważył, że integralną część umowy ubezpieczenia w niniejszej sprawie stanowiły Ogólne Warunki Ubezpieczenia (...) Mechanicznych od U., Zniszczenia lub Uszkodzenia (Autocasco) Należących do Klientów I..

W sprawie niniejszej nie była sporna wartość pozostałości pojazdu powódki po szkodzie.

W niniejszej sprawie nie ulegało też wątpliwości, że w umowie ubezpieczenia strony ustaliły stałą wartość pojazdu na kwotę 94.250 zł w trakcie okresu ubezpieczenia.

Jednocześnie jak wynika z zeznań powódki i stającego świadka, to agent ubezpieczeniowy dokonał wyceny pojazdu na podstawie systemu E. a powódka tą wycenę zaakceptowała. Odpowiada to tym samym wskazanemu w § 15 ust 1 OWU sposobowi ustalenia sumy ubezpieczenia. Brak podstaw do stosowania w przedmiotowej sprawie § 15 ust 4 OWU, gdyż nie ustalono, aby powódka składała wniosek, o którym tu mowa tj. o przyjęcie podwyższonej sumy ubezpieczenia.

Pozwany wnosząc o oddalenie powództwa podnosił, że skoro błędnie przyjęto wartość pojazdu powódki, to późniejsza weryfikacja tej okoliczności – na etapie likwidacji szkody – pozwala na przyjęcie, że wartość pojazdu powódki w chwili zawarcia umowy wynosiła 66 300 zł i jest wyjściową dla dalszych obliczeń. Pozwany wskazał, iż na podstawie raportu firmy (...) Sp. z o.o. z dnia 23 lutego 2015 roku ustalił, iż pojazd powódki na terytorium Szwajcarii uległ poważnemu uszkodzeniu 17 grudnia 2013 roku. W ocenie Sądu nic nie stało na przeszkodzie, aby ubezpieczyciel jako profesjonalista na etapie zawarcia umowy ubezpieczenia i ustalania składki ubezpieczeniowej niejako „wykrył” tą okoliczność i odpowiednio do tego ustalił wartość rynkową pojazdu. Nie wykazano, by powódka, która nabyła pojazd posiadała takową wiedzę (art. 6 k.c.), że przedmiotowy pojazd wcześniej był naprawiany.

Powódka zawierając umowę wybrała we wniosku opcję ubezpieczenia przewidującą „stałą sumę ubezpieczenia”, za którą opłaciła podwyższoną składkę ubezpieczeniową, a ubezpieczyciel to zaakceptował. Zawarcie umowy na takich warunkach było zgodne ogólnymi warunkami ubezpieczenia autocasco. W konsekwencji wysokość odszkodowania powinna zostać ustalona przy uwzględnieniu sumy ubezpieczenia określonej w polisie. Skoro w umowie przyjęto opcję stałej wartości pojazdu w całym okresie ubezpieczenia, tj. w wysokości 94 250 zł, to brak jest podstaw do ustalania tej wartości na dzień zawarcia umowy ubezpieczenia, bezpośrednio przed zdarzeniem czy też po powstaniu szkody. Istnieje różnica między zmienną sumą ubezpieczenia, a stałą sumą ubezpieczenia autocasco. Standardem jest zmienna suma ubezpieczenia, która oznacza, że w wypadku zaistnienia szkody (stłuczki, kradzieży) przy ustalaniu wysokości odszkodowania brana jest pod uwagę wartość pojazdu z dnia, w którym nastąpiła szkoda. Natomiast w wypadku

zawarcia umowy ubezpieczenia autocasco ze stałą sumą ubezpieczenia, nazywaną także klauzulą niezmienności wartości pojazdu, podstawą wyliczenia odszkodowania będzie wartość pojazdu wskazana w polisie na dzień zawarcia umowy ubezpieczenia. Pozwany nie wykazał przy tym, pomimo zasygnalizowania tych okoliczności, że przy zawieraniu umowy ubezpieczenia, agent ubezpieczeniowy został przez powódkę wprowadzony w błąd, co do wartości pojazdu lub jego wcześniejszych uszkodzeń, wpływających na tę wartość, a tylko w takim przypadku pozwany mógłby się uchylić od skutków czynności prawnej na podstawie art. 84 k.c., czego pozwany jednak nie uczynił.

W ocenie Sądu nie można zaaprobować praktyki stosowanej przez firmy ubezpieczeniowe - odmowy wypłaty umówionej sumy ubezpieczenia AC z powodu nieprawidłowej wyceny pojazdu w momencie zawierania umowy. Zawarcie umowy ubezpieczenia AC z dodatkową opcją „stałej sumy ubezpieczenia” oznacza, że ubezpieczony powinien otrzymać odszkodowanie według wartości pojazdu określonej w polisie (na dzień zawarcia umowy ubezpieczenia), bez względu na późniejszy spadek wartości pojazdu lub wypłacone odszkodowania związane z innymi szkodami. Wynika to z ogólnej zasady pacta sunt servanda. Skoro pozwany ubezpieczyciel, decyduje się na zawieranie polis, i to zawierających tego typu klauzule, winien szczególnie ostrożnie oceniać ubezpieczane pojazdy, precyzyjnie szacować ich wartość oraz dokładnie określać wysokość sumy ubezpieczenia.

Wobec faktu, że przedstawiciel pozwanej spółki oszacował wartość pojazdu posługując się systemem E. oraz zaproponował konkretną sumę ubezpieczenia, to poszkodowana powinna otrzymać odszkodowanie odpowiadające wartości pojazdu ustalonej przez strony w chwili zawierania umowy ubezpieczenia, która to opcja wiązała się z zapłatą wyższej składki. Nie można w takich okolicznościach obciążać właściciela pojazdu, pozywającego firmę ubezpieczeniową, obowiązkiem udowodnienia, że suma ubezpieczenia, wpisywana do polisy, była prawidłowa. To ubezpieczyciel powinien wykazać, że zawarł umowę pod wpływem np. błędu, przy czym w tym wypadku Sąd ustalił, że gdyby pozwany podszedł profesjonalnie do określenia wartości pojazdu w chwili zawarcia polisy, nie miał żadnych problemów w ustaleniu, że pojazd był wcześniej naprawiany. Nie można skutków niedbalstwa, a choćby niedołożenia należytej staranności po stronie ubezpieczyciela przy zawieraniu umowy przerzucać na właściciela pojazdu w chwili realizacji jego uprawnień z polisy (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 16 września 2015 roku, w sprawie I ACa 524/15, opubl. L.).

W konsekwencji należało przyjąć, iż należne powódce odszkodowanie powinno wynieść kwotę 94 250 zł. Skoro zaś ubezpieczyciel przyznał dotychczas na jej rzecz kwotę 39 207zł, a wartość pozostałości pojazdu ustalono na kwotę 27 093 zł to nie ulegało wątpliwości, że w dalszym ciągu pozostaje zobowiązany do wypłaty dalszej kwoty odszkodowania w wysokości żadnej pozwem tj. 27 950 zł.

Sąd uwzględnił żądanie odsetkowe strony powodowej wyrażone w pozwie. Żądanie to uzasadnione było dyspozycją przepisu art. 481 § 1 k.c., wedle którego wierzyciel może domagać się odsetek za okres opóźnienia w spełnieniu przez dłużnika świadczenia pieniężnego, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. W sprawach z zakresu ubezpieczeń zgodnie z art. 817 § 1 k.c. ubezpieczyciel obowiązany jest spełnić świadczenie w terminie 30 dni licząc od daty otrzymania zawiadomienia o wypadku. W niniejszej sprawie powódka zgłosiła szkodę, zaś w dniu 26 lutego 2015 roku pozwany podjął decyzję w postępowaniu likwidacyjnym. Uwzględniając zatem upływ terminu na spełnienie świadczenia przez ubezpieczyciela, a także będąc związanym żądaniem pozwu, Sąd orzekł, iż powódce należały się odsetki ustawowe za opóźnienie od zasądzonej kwoty odszkodowania od dnia 1 czerwca 2015 roku do dnia zapłaty.

Orzeczenie o kosztach procesu Sąd oparł na treści art. 98 § 1 k.p.c., który ustanawia ogólną zasadę, iż strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony – koszty procesu. W niniejszej sprawie Sąd uwzględnił powództwo, dlatego też to pozwany jest tą stroną procesu, która przegrała przedmiotową sprawę, w związku z tym obowiązany jest zwrócić powódce poniesione przez nią koszty procesu. W skład kosztów należnych powódce wchodzi: opłata sądowa od pozwu w wysokości 1 398 zł, koszt wynagrodzenia biegłego – 559,68zł, wynagrodzenie pełnomocnika w kwocie 2 400, 00 zł (§ 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę

prawnego ustanowionego z urzędu; (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 490) oraz opłata od pełnomocnictwa procesowego w wysokości 17, 00 zł.

Na podstawie art. 84 ust 1 i 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. z 2016r poz. 623), Sąd zwrócił powódce ze Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego dla Łodzi-Widzewa w Łodzi kwotę 440,32 zł tytułem różnicy między wydatkami pobranymi od strony a należnymi.